

PEST, MAJUS 19.

20. szám.

I. FÉLÉV. 1864.

Megjelenik minden esütörtökön. Szerkesztő lakása (kegyesrendiek épülete 32. sz.) Ügynöki hivatal: (Lipóttutca 8. sz.)

20. Bernardin. 21. Constantin. 22. Szentháromság-vás. (Evang. Előfizetés: helyben félévre 1 frt 31 kr. Adatott nekem minden hatalom. Máté 28, 18—20.) 23. Dezső. 24. egész évre 2 frt 62 kr.; vidékre félévre 1 frt 66 kr., egész évre 3 frt 32 kr. o. é. Johanna. 25. Orbán. 26. Únapija, nerji Fülöp.

Az ember rendeltetése.

Miert vagyok a földön? Bizonyára nem azért, hogy a mulandó javakat, tiszteletet és méltóságokat hajhászszam; a gazdagság, tisztelet, fény és méltóság nem valódi javak, eltűnnek mint az árnyék, ezek engem ki nem elégíthetnek.

Azért sem vagyok itt e földön, hogy a test szükségéi- s kényelmeiről gondoskodjam, vagy pedig a testi élvezetek s gyönyörök mámorába merüljek; mert akkor az ember rendeltetése nem volna magasabb mint az oktalan állatoké. Az eszes és halhatatlan lélekkel fölrüházott embernek rendeltetése sokkal dicsőbb s magasabb; a végre vagyok a földön, hogy az Istent megismerjem, megismervén szeressem, szeretvén neki szolgáljak és ekként üdvözüljek. Ez a cél, melyre az Isten engem teremtett, a többi mind hiúság és a lélek gyötrelme. Minden teremtménynek van bizonyos rendeltetése, melynek híven megfelelnie kell, különben haszontalanul létezik; például: ha a nap nem világítana, a tűz nem melegítene, hivatásuknak nem felelnének meg s így hiába léteznének; ugyszintén az ember, ki Istent nem szolgál s őt nem dicsőíti, haszontalanul él, sőt jobb leendett neki soha sem születnie! Isten az embert saját képére és hasonlatosságára alkotta, s azt, megbecsülhetlen testi és lelki tulajdonokkal megáldván, minden egyéb teremtmények urává rendelte a földön. És, ha azon dicső tulajdonokat kellőleg felfogja, vizsgálja s becsülni tudja az eszes ember, lehetetlen hálásan föl nem kiáltania a királyi zsoltárossal: „Uram, micsoda az ember, hogy amnyira emlékeztél róla, hogy egy kevéssé tettet kisebbsé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel megkoronáztad, és kezeid alkotmánya fölé rendelted őt“ (8. zsolt. 5).

Minő dicsőség, minő méltóság jutott az embernek osztályrészül! Tehát az Istent, mint atyánkat s legnagyobb jótevőnket, szüntelen áldanunk s dicsőítenünk kellene. Azonban sajnosan kell tapasztalni, mily kevéssé szolgálnak Istennek híven! mily kevéssé tartják szemök előtt végezzeljokat!

Szomoruan tapasztaljuk, hogy minden állat, minden növény, szóval az egész világ, az összes teremtmények teljesítik rendeltetésüket, csak az ember, a halhatatlan lélekkel bíró ember nem akar rendeltetésének megfelelni! Mi is az embernek földi hivatása, rendeltetése? az, hogy kötelességeit minden ágaiban híven teljesítse; hisz nincs oly állapot, melyben az üdvösséget keresni nem lehet. „Keressétek mindenek előtt az Isten országát, és a többi megadatik nektek“, mondja édes Üdvözítőnk.

Ha szüle vagy, neveld gyermekeidet az Ur félelmében; ha lelkipásztor vagy, legeltesd nyájadat az üdvösség legelőjén; ha bíró vagy, tégy igazságos ítéletet; oh akkor az Isten országát keresed, rendeltetésed teljesítet. Sz. Ágoston az Isten városáról irt könyvében mondja: „Azon uralkodók s fejedelmek valóban nagyok és boldogok, kik hatalmukat az Isten dicsőségének terjesztésére fordítják. Mily ámitás, mily esztelenség minden gondot, minden szorgalmat, nappali és éjjeli igyekezetet egyedül arra fordítani, hogy testi életünk szükségéit kielégítsük, lelkünk életéről és üdvéről pedig épen nem gondoskodni! Ne fuss tehát a világ örömei és gyönyöreit után; te azoknál sokkal magasabb ezélemből teremtettél: a mennyország a te örökséged. Vándorlás az élet, melynek ezélját csupán az örökkévalóságban érended el.

Isten épen nem azért teremtett, mintha szüksége volna rád, mert belőled egyáltalában semmi haszna nincs, az Ur könnyen nélkülözhet téged; hanem csupán azért, hogy rajtad gyakorolja jóságát, s kegyelme által dicsőségébeni részvételre fölemeljen. Irva van: „Az Isten mindeneket, tehát minket is önmagáért alkotott.“ Nem arra, hogy a mi létezésünk által önnön boldogságát nevelje, mert ugyan mit adhatnánk mi annak boldogságához, ki az örök boldogság kiapadhatlan forrását önmagában bírja? hanem arra alkotott minket, hogy, mint böles Sirák mondja: „dicsérvük az ő szentséges nevét, dicsekedjünk az ő csodáiban, és beszéljük az ő cselekedeteinek nagy voltát.“ Maga az Ur is mondja a proféta által: „Mindazt, ki az én nevémet segítség-

gül hívja, az én dicsőségemre teremtetem.“ Azért sz. Pál apostol is így irt: „Akár eztek akár isztok, akár valami mást műveltek, mindent Isten dicsőségére cselekedjétek.“ Ugy alkotta Isten a világot, és abba a legkisebb lényt, hogy szemlélésök általa Teremtőnek ismeretére, rendeltetésünk fölfogására vezéreltessünk. De annak, hogy a mi üdvözítésünket tüzte ki Isten a teremtés czéljául, legnagyobb bizonyítékait a megváltás rendén érezteté velünk. Az ember bünbe esett, s tulajdon sz. Fiát, kiben jó kedve telt, küldötte el a világra, hogy szolgálai alakot vevén föl, minket halála által az örök rabságból megváltana. Mert „ugy szerette Isten a világot, hogy egyetlen Fiát adná érte, hogy mindenki, ki hiszen, el ne veszzen, hanem örök élete legyen“ (Ján. 3. 16). Valóban mindent megtett Isten a mi üdvözítésünkre!

Az ember eltávozván teremtőjétől, értelme a tudatlanság s tévedés sötétségében tévelygett, s világító nap nélkül keresvén a boldogság utját, tetteinek sem czélját nem tudta, sem elfajultságát nem javíthatta; de az örök Ige, könyörülvé rajta, az igazság s boldogság napját megtestesülése által újra földerítette. Teremtéskor szólott a sötétségben, s világosság lón: most maga jelent meg a sötétségben, s nem csak esodálatosan világol minden e világra jövő embernek, hanem a boldogság utján oktatása s példája által maga vezet minket. „Krisztus, — így szól sz. Ambrus püspök — nekünk mindenünk: ha sebeidet kívánod gyógyítani, orvosod; ha gyuladást enyhíteni, ő a te forrásod; ha a gonoszságból akarsz szabadulni, ő a te igazságod; ha segedelmet kérsz, ő az erő; ha félsz a haláltól, ő az élet; ha az egekbe kívánczol, ő az út; ha a sötétségtől menekülni akarsz, ő a világosság; ha eledelt akarsz, ő étel és ital.“

Továbbá, mivel Isten, a legszentebb, a legtökéletesebb lény a boldogságnak kutfeje, a mi rendeltetésünk tehát e földön Istennek tulajdonságait mindig jobban megismerni, az ő törvényeit és parancsolatait megtanulni, melyeket ő üdvösségünkre rendelt, miként isteni Megváltónk maga tanítja, mondván: „Ez az örök élet: hogy téged megismerjenek, egy igaz Istent, s kit te küldöttél, Jézus Krisztust.“ Ebből értheti minden keresztény, hogy első kötelessége a keresztény tudományt jól megtanulni, megérteni; mert ez ismerteti meg velünk legjobban az Istent, az ő tulajdonait és Jézus Krisztust.

Azonban fájdalom! vannak napjainkban többen, kik az igaz Isten, Jézus Krisztus ismeretében gyarapodni nem akarnak, hanem kapva kapnak a vallástalan istenkáromló Renanféle haszontalan könyveken. S valljon kik ohajtják olvasni s terjeszteni az ily kárhuzatos iratokat? a vallástalanok, az istentelenek, kik azt szeretnék, ha sem Isten, sem mennyország, sem pokol nem volna! S honnan van sokaknak e vésteltjes idegenkedése Jézusnak isteni valójától? Sokat kellene erre mondani; de ha mindazoknak, kik valaha Jézus istenségét nyilván tagadták, s most azt vagy írásaik által ostromolják vagy megvallani szégyenlik, vagy beszédekben s tetteik által homályosítják, szívökbe tekintünk, azt vesszük észre, hogy a kevélység vétke, mely az angyalokat megbuktatta, az embert a paradicsomban elszedítette, vakítja meg ma is az embereket, hogy a

világosságot, mely a sötétségben fénylik, ne lássák, föl ne fogják. A jászol, melyben Jézus születék, a pólyák, melyekbe a gyermek takartaték, a szegénység, melylyel bölesője körülvételék, alázatos hitet kívánnak. Az alacsony istálló, szólani nem tudó barmok, az együgyü pásztorok, kik az isteni gyermeknek igénytelen megjelenését megtisztelték, s egyebek a kevélységgel meg nem férnek; s azok, kik csak a külső fényben tartják az érdemet, nagyságban az erőt s hatalomban az igazságot, Istennek ily megalazásától irtóznai szoktak. A gyöngeség tehát és szükölködés, melyek Jézus emberi állapotján szemlélhetők, ezek kövei a botránkozásnak, melyben a kevélység megütközik; mert a test szerint gondolkodó ember meg nem fogja azokat, melyek Istennek lelkétől vannak, sőt bolondságnak véli s nem értheti azokat. Minket az egy igaz és üdvözítő hitben engedett születni az Isten.

Nagy ajándék ez, melyért elegendő hálát nem adhatunk. Tartsuk meg e hitet, éljünk e hitből, s ha kell, haljunk meg e hitért Védjük azt a hitetlenek, eretnekek és a rozsz katolikus keresztények megtámadása, inceselkedései és gunyolódásai ellen. Kövessük egy lángbuzgalmu főpásztornak apostoli szavait: „Ugyanazért bármit mondjanak is az istentelen könyvek írói, e böszült istenkáromlók, ezen emberiséggyalázók, kikben a lélek elbutult, kiket a vakság vert meg, kiket dacz, kevélység, hírnév hajhászása, szennyes haszon hajt; bármint öröködjének Krisztus Jézus istensége felragyogó napfényét elhomályosítani s csábításaikkal a népeket a kárhozat utjára vinni: ti, Krisztus Jézusban kedves hiveim, Krisztus megváltottjai! ti álljatok meg rendületlenül a hitben, s nem csak Renannak vagy más ehhez hasonló istentelen írónak ne higyetek, hanem, ha angyal jó le mennyből, még annak se higyetek, ha mást tanít, mint a mit tanított Krisztus Jézus, és tanít a katolika egyház.“ „A keresztény anyaszentegyház mindenkor tántoríthatlan hűséggel s magas elszánással védelmezte Jézus istenségét, s bár érte a pogány tudósok gunyjait és csipkedő megtámadásait kénytelenítették kiállani, a hatalmasok kiáltó fegyverei alatt vért ontani s a fölfuvalkodott emberi elme, a tőle elpártolt emberi tudomány egész táborával megvinni: mégsem tudta barmily mesterkedés, vagy erőlködés a közönséges keresztény anyaszentegyházat eltántorítani azon hittől, hogy Jézus az Atyának megtestesült örök Igéje, vele egyállatu s egytermészetű Isten és ember.“ Ragaszkodjunk tehát mi is mindig, de különösen e veszélyes időben Jézusunkhoz, ki az út, igazság és élet; elmélkedjünk gyakran a Krisztus követéséről szóló könyv eme aranyzavairól: „Jézus nélkül lenni nyomasztó pokol! Jézussal lenni, édes paradicsom! Ha velel van Jézus, nem árthat semmi ellenség. A ki megtalálja Jézust, jó kincset talál, sőt a legfőbb jót találja meg. És a ki elveszti Jézust, igen sokat vesz, és pedig többet, mint a mit az egész világ ér. Legszegényebb az, ki Jézus nélkül él; ellenben leggazdagabb az, ki Jézussal jó egyességben van.“

Mily boldogtalan esalódás és eltévelyedés tehát az, mikor az örökkévalóságra teremtett ember a mulandókon elveszti magát s úgy él a jelennek, mintha jövő nem is volna. Oly kincseket gyűjt, melyeket a rozsdá és

moly megemészt, és ha a tolvajok talán nem is, a halál bizonyosan elragad tőle. Megfelelkezük az égről, meg arról is, hogy Jézus Krisztus az ut, igazság és élet, ki nek nyomában kell járnunk, ha üdvözülni akarunk. Mily boldogtalanok azok, kik úgy élnek, mintha meg volnának győződve, hogy nincsenek is másért a földön, mint hogy házakat építsenek, kincset kincsre halmozzanak és haszontalan időtöltéssel foglalkozzanak.

Oh Istenem! add sz. malasztodat, hogy rendeltetésünket hiven teljesíthessük s neked igazán szolgálhasunk! Az igaz hit pályájáról sem jobbra sem balra el ne térjünk, míg végezelunkra nem érünk.

Kutassy Béla.

A Szentháromság titka.

„Diesőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek“ e szavakkal vallja az egyház rendületlenül, miszerint „hitünk első, legfőbb s legszentebb alapágazata, hogy egy Isten van három személyben, t. i. az öröktől fogva önmagától való Atya Isten, az Atyától öröktől fogva nemzett Fiu Isten, és az Atyától és Fiótól öröktől fogva származott Szentlélek Isten, egy Isten-ség ugyanazon eloszolhatlan egységben, lényegben, természetben, de három külön személy egymástól különböző isteni személyes sajátságokban.“ (Lonovics, Népszerű egyh. archaeologia, I. 259. l.)

Ki képes fölfogni e titkot? Sz. Bernard írja: „Ezt vizsgálni vakmerőség, hinni áhitatosság, ismerni örök élet s boldogság.“ Ismeretes a sz. Ágostonról szóló legenda. Igen szép Tárkányinak következő versezete:

Kimérte Isten a	Szép arczain mosolygó,
Tudás batárait,	Szelid minden vonás;
S embertől elfüde	Csigával a fővényben
Főnséges titkait.	Kicsinyke gödröt ás.
A megadás szelid nyomán	És majd a tengerpartra lejt,
Kél a valódi tudomány.	Merit, míg a gödör betelt.
A főváros zajából	„Fiam! fogsz hagyni tán a
Sötét romok között	Tengerben is vizet,
Egy lángelméjű férfi	A kis gödörbe által
A tengerpartra jött.	Mind ugy-e nem viszed?“
S mi mély gondolkodásra von,	Igy szól a férfi s felvidul,
Körötte néma esend vagyon.	Jó kedv mosolyg le ajkírul.
De szivben nincs nyugalma,	„És hogyha mind kihordom,
Nagy lelke háborog,	Mi az, mi ellenáll?
És átható eszében	De fogd fel a nagy eszmét,
Egy gondolat forog:	Miről gondolkodál;
A melybe — mert az isteni,	Kettőnk közül két tengeren
Ember nem tud tekinteni.	Győző ki lesz a versenyen.“
Kevély önértében	Szól a fiu mosolygva,
Nem tűr határt az ész:	S játékát folytatá;
A férfi elbizottan	De a beszéd a férfit
A déli napba néz.	Lelkében áthatá.
„Hogyan lehetne — így beszél—Bánkodva sáppad, földre hull,	
Egy Istenben három személy?“ S könyvek peregnék arezirul.	
De gyöngé volt kiállani	Felnéz, — a gyermek eltűnt,
A nap tekintetét,	És rá a tiszta ég,
És földre szegi rögtön	S Isten mosolyg le abból,
A vakmerő szemét.	Mert már nem kételked.
S alig tekint le, — hirtelen	A férfi Ágoston vala
Egy kedves gyermek ott terem.	A gyermek a hit anygala.

Hangoztassuk tehát a sz. íróval: „Szent, szent, szent a mindenható ur Isten, a ki volt, a ki van, és a ki eljövendő“ (sz. Ján. Titk. jel. 4, 8; Iz. 6, 3), hogy mindnyájan, kik a Szentháromságnak, az Atyának és Fiúnak és Szentlélek nevében vagyunk megkeresztelve (Mát. 28, 19), egykor Isten dicséretét mennyben a cherubimokkal együtt örökké énekelhessük.

Legénykedés.

„Ki a legény a csárdában?“

Kiáltja a tabernában
Csoma Ferke hetykén szörnyen,
Maga áll csak a középben.

Rézfokos van bunkos botján,
Gombos gyűrű van az ujján,
Szemét büszkén végig hordja,
Az Istenét káromolva.

Ismerik már a szójárást,
A ki mondja, tudja bizvást,
Hogy mit keres, ... akad ember,
Nyaka közt majd ki végig ver.

Nem kell várni Ferkének sem;
Suhog a bot rémségesen...
Ott fekszik már — vérben ázva —
Dalolnak a tabernába'.

Ki az ottan egy év mulva?
A fél lába mankóból van...
Ugy járogat házról házra,
Oldalán a tarisznyája?

A biz' nem más — Csoma Ferke
Összetörve, összeverve...
Ő — a legény a csárdában,
Ő koldulgat Kis Várdában.

Mér helyi Lajos.

Az új házaspár.

— Beszély. —
(Vége.)

Már több mint egy év elmúlt házasságuk óta. Az Isten megáldotta őket egy gyönyörű szép leánykával, Mariskával.

Nagyon szerette Péter is a kis leánykát, anyja is egyre esőkolgatá; de később nem tetszett Péternek, hogy Maris (nevezük most már így az anyát) nem mehetett végette ki a dologra, mert Mariska alig volt két hónapos, már megbetegedett. Ott-hon kellett maradni vele anyjának.

A kuruzsoló asszonyokra sok liszt, sok tej fölment; mert nem hívtak orvost, a leányka még sem gyógyult.

Péter, ki mégis jobban meg tudta fogni nyelénél a dolgot, be kezdte látni, hogy így nem sokra mennek, mondta tehát, hogy behajt a városba orvosért.

„Az kellene még! — mondá Maris —, hogy azok a doktorok mindenféle keserű levét megittassanak evvel a kis leánnyal, port etessenek meg vele; azután hány tojást kell eladnom a betivásáron, hogy kifizethessem vele őt is meg a patikát is?“

„Biz — mondá Péter — annak a sok mindenfelének az árával, a miket a vén asszonyoknak adtál, ki lehetne fizetni az orvost, és azután az csak jobban ért a beteg körül, mint ezek, mert az könyvből tanulja. Az urak csak jobban meg tudják gondolni, nem hinának azok a beteghez orvost, ha nem volna az jobb.“

„Ej! — kiálta Maris — ide urak, oda urak, jobb csak az öreg asszonyokra bízni a kis leányt, be ne menjen kend azért az orvosért, mert megbánja előbb-utóbb.“

Péter meghajlott Maris akaratára; de a kis Mariska mindig csak rosszabbul lett. Elment a bus atya a plebánoshoz és tanácsot kért tőle.

— Vigasztalódjál, édes fiam — mondá a lelkiatya — még ma kijön az orvos, és az, ha lehet, segít leányodon.

Haza ment Péter; de nem szólt semmit az orvos felől, annál nagyobb volt Maris bámalata, midőn délután házához látta jöni. Mariska már végső veszélyben volt; de az orvos rendelt neki gyógyszereket. Alig ment ki a házból, szemére veté Maris Péternek, miért nem hallgatott szavára.

„Tudja kend — mondá — hogy én megteszek kend kedvéért mindent, és most kend mégis így akaratom ellen tett.“

„Édes Mariskám — felelé Péter — hisz nem hívtam ide, én csak tanácsot kértem a tisztelendő urtól és az küldte ide az orvost.“

„Beszélhet kend — mondá Maris — ezt soha sem hittem volna, akárki mondta volna is. Legyen meg hát, a hogyan kezdte, ha még a tisztelendő ur is így akarta, beadom annak a kis ártatlannak az orvosságot; de, ha baja lesz, akkor...“

Itt elhallgatott Maris, valami nagyot akart mondani, de azután mégis jobbnak tartotta magában fojtani a szót.

Meghozták az orvosságot, beadták a kis leánynak, jobban lett, és nemsokára meggyógyult. Belátta ekkor Maris, hogy mégis csak orvosra kell bízni a beteget; de nem tudta felejtetni, hogy Péter nem hallgatott az ő szavára.

Ha még most is úgy szeretne — gondolá magában — mint az előtt, akkor nem tett volna akaratom ellen.

Még nem szólt semmit; de a gondolat egyre gyötörte: ha ránézett Péterre, nem tudott oly szépen mosolyogni, mint az előtt. Nevelte aggodalmát az, hogy már nem tudott vele annyit beszélni ura, mint egykor. Nem ült ki vele minden este a kis padra, mint mikor elvette, hanem átment sokszor a szomszédék padjára és ott pipázgatott az emberekkel. Nem esőkolta meg annyiszor, mint egykor és ritkábban enyelgett vele. Természetesen, a szerelem nem lehet mindig egyformán lángoló. Kár olyan forrón kezdeni.

Ugy tetszett Marisnak, hogy Péter már nem is olyan szép, mint akkor volt, mikor elvette. A mint tudjuk, a ruháját is nagyon elhagyta; pedig a rendetlen nem tetszik senkinek. Nem szabad azt kívánni, hogy mindenkinek csinos ruhája legyen, hanem azért szakadtat még sem visel a rendes ember, foltot mindenhol találhat, tőt ezérnát mindenki vehet és valahogyan csak mindenki meg tudja varrni.

Míg így volt Maris, Péter is kevesebbé szerette feleségét, mint egykor. Nem volt olyan kedvére való ez a rendetlen asszony, mind mikor még takaros leány volt. Oh! hány asszony lett boldogtalaná az által, hogy, mikor már föltette fejkötőjét, akkor már nem gondolt semmivel.

Most kezdett még csak igazán szerencsétlen lenni e pár, midőn nem volt elég, hogy lustaságuk által jószáguk is rosszabbul állt, hanem egymással sem voltak megelégedve. Mondtam, hogy lustaságuknak is a tulságos szeretet volt oka.

Egyik este szokatlanul rossz kedvű volt Péter, kérdé tőle Maris, hogy mi baja van?

„Annyi a baj — felelé ez — hogy nem is tudom, mit tegyek? Látod, hogy a háztető oly rossz már, hogy új kell rá, a Bimbó ökörrrel tudod, hogy nem lehet már dolgozni, aligha el nem vesz. és a zsidónak már sok gabonával tartozom, mert a mult télen kisegített, most kéri; mit tegyünk? El kell adnunk a földek felét.“

„Oh! hogy az Isten segítse meg kendet! — kiáltá Maris — hát ennyire vagyunk már! Én rá sem gondoltam. Miért nem dolgozott becsületesen, mint más ember, miért ment mindig későn a földekre? miért dolgoztatott mással? miért kizozta a marhát? miért munkálta rosszul a földeket? Nem esoda, ha így vagyunk, hisz tavaly is félannyi kukoriczánk volt csak, mint másnak akkora darabon; szőlőt meg négyszer is többet termelt a másé, mint a miénk.“

„Mintha te jobb lettél volna nálam — felelé Péter — te épen lusta voltál, mint én, nincs más hátra, mint mondtam, el kell adnunk felét a földeknek.“

Először, a mint láttuk, a nagy szeretet miatt nem dolgoztak rendesen, és most mire mentek? el kellett adniok jószáguk felét.

Még ez nem bántotta annyira Marist, mint az, a mi miatt már régen tépelődött, hogy Péter nem szerette őt úgy, mint mikor elvette. Tudjuk már, hogy többször ájtárt a szomszédba. Egykor észrevette Maris, hogy este a kertajtóban hosszú ideig beszélgetett átölelve a szomszéd menyecskeivel. Nem is kérdezte, mit beszéltek együtt? összekötve ruháját egy kis batyuba és ill a berek nád a kert, ott hagyta a házat. Péter, mikor bement a szobába, kereste, várta: de sem nem találta, sem meg nem jött Elment reggel szüléihez, ott találta az asszonyt; de az szoba sem állt vele, hanem elment a plebánoshoz, hogy ő elválk urától.

A plebános kihallgatta, látta, hogy itt mind a kettő hibás. Eljött Péter is. Megintette őket a plebános, mondta, hogy legyenek szorgalmasok, szeressék egymást, gondolják meg, mi lesz kis leányukból, ha elválk.

Meghallgatták a böles tanítást, ismét együtt éltek; de a régi boldogság nem jött vissza többé.

Hogy ily boldogtalan lett e házaspár, azt a tulságos szeretet okozta; e végett lettek lusták, e végett lettek rendetlenek; azt várták, hogy szeretetük mindig oly tulságosan lángoló legyen; pedig az nem lehet; így lettek boldogtalanok.

Pátka i Pál.

Nyílt levél.

Nt. Kotró József plebános urhoz.

III.

„A mi urunk Jézus Krisztus, az Isten egy szülöttje, tökéletes Isten és tökéletes ember.“ (Sz. Cyrill. Alexand.)

Kedves bátyám! Az ember Isten ellen tusakodik, ki előtt pedig remegnek a bércek is, összeomlanak a kősziklák s elolvad a föld, mint viasz a tűz közelében. Hallgat ugyan az Ur, mert béketűrő, de nagyon és jól hall mindent. Miként azonban a papok és a Vesta-szüzek mondák Aleibiades elíteltetésén: „hozzánk az imádkozás tartozik, nem az elátkozás.“ Ime, Péter apostol is megtagadta egykor Jézust, de keservesen megsíratva bűnét; Renant is megindíthatja az, ki a holtakat sirjaikból is kiszólítja. Az elesett még fölkelhet.

De, bátyám! elnézzük-e az Isten rágalmozgatását? Ha mi hallgatnánk, sirjaikból fognak kiáltani a proféták, kiáltani fognak az evangéliom néma iratai, a Krisztus számos csodái, isteni jóvendölései, dicső föltámadása, és szent hitének csodás fölvirágzása annyi népek, országok és birodalmak romjai fellett, hogy — a Jézus nem csak ember, hanem Isten is.

Izaiás látok, 750 évvel, megjövendölte Krisztus előtt: „Kisded született nekünk, és fia adatott nekünk, kinek vállán van fejedelemsége, és neve lesz: csodálatos, tanácsadó, erős Isten, a jóvendő világ atyja, békeség fejedelme.“ S hol fog születni ezen isteni magzat, megmondá Mikeas proféta, már Roma építettése körében: „Es te Bethlehem Ephrata, kicsiny vagy ugyan a Juda ezrei közt, de belőled származandik nekem, a ki Izraelben uralkodó legyen, és az ő kijövele eleitől fogva legyen az örökkévalóság napjaitól.“ Itt is: öröktől fogva valónak mondatik isteni születése. De, ha születésében öröktől való, és erős Isten, kinek mondatik halálában? Így írja azt le a Bölcseség könyve: „Mondák a nem helyesen gondolkozók: fogjuk körül az igazat, mert haszaltan nekünk, és cselekedeteinkkel ellenkező törvény elleni büneinket dorgálja, és felsejtésünk vétkeit hirdeti ellenünk. Állítja, hogy az Isten tudományával bír, és Ist-n fiának nevezi magát. Az igazak végét magasztalja, s azzal dicsékszik, hogy Isten az ő atyja. Ha igaz fia az Istennek, megvédi őt, és megszabadítja. A leggyalázatosabb halálra kárhóztassuk őt.“ Lám, sirporaik közül hirdetik a proféták, hogy Jézus ép oly igaz Isten, az Atyától öröktől fogva születvén, mint a mily igaz ember, időben születvén a szűz Máriától.

S mit harsognak az evangéliom néma lapjai? Tán ott nem is mondotta Jézus önmagáról, hogy ő Isten! Sőt inkább, Jánosnál a 10-ik részben, egyenesen nyilvánítja: „En, és az Atya, egy vagyunk.“ Ezért a zsidók köveket kapának rá, s mondák: „Nem a jó cselekedet miatt kövezünk meg téged, hanem a káromlásért, mivel te ember levén, Istenné teszed magad.“ Mondá Jézus: „Nincs-e megírva a törvényekben: En mondtam, istenek vagytok? Ha azok isteneknek mondtak, kikhez az Isten beszéde intéztetik, Rólam, kit az Atya megszentelt és e világra küldött, azt mondhatjátok-e, káromkodol mivel-hogy azt mondtam: Isten fia vagyok. Ha nem munkálom az én Atyám cselekedetét, ne higyetek nekem, ha pedig azokat munkálom, és ha nekem nem hisztek, a cselekedeteknek higyetek, hogy megismerjétek és higyetek, hogy az Atya én bennem van, és én az Atyában vagyok.“ Erre ismét meg akarák őt kövezni. De ő így nyilatkozott tanítványai előtt is: „Uram! mutasd meg nekünk az Atyát“, esedleke Pülöp Mondá Jézus: „Ennyi ideig társalkodom veletek, és még sem ismertél meg engem? Pülöp! a ki engem lát, az Atyát is látja; miként monddó tehát: mutasd meg nekünk az Atyát? Nem hiszed-e, hogy én az Atyában vagyok és az Atya én bennem vagyok? Az igéket, melyeket én hoztátok szölok, egyedül magamtól nem szólok, hanem az Atya, a ki én bennem lakik, ő munkálja mind e cselekedeteket. Higyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem vagyok“ (Ján. 14). S kell-e ennél nyiltabb vallomás?

Jézus tehát magát igaz Istennek lenni állítja, miként másutt ember fiának, s olyannak, kinél az Atya nagyobb. Ha emberiségét tekinti, egyenesen kimondja, hogy ő magától mitsem művelhet; de mint Isten hozzá teszi: „A miket az Atya cselekszik, azokat a Fiu is cselekszi.“ E végett mondá szintén: „Adatott nekem minden hatalom a mennyben és a földön“; másutt pedig küldetése emberi tekintetéből, hogy: arról a napról nem tud, de nem is tartozik az hozzá, például, hogy helyet adjon lakáinak jobbja és balja felől, mert nem azért jött ő e világra, hogy magát szolgáltsa, a földi fejedelmek szerint, hanem, hogy másoknak szolgáljon, élete föláldozásával is. Ezt soha nem szabad feledni, hogy néha mint ember, mint az Atyának küldöttje, máskor pedig, mint Isten szól magáról a Jézus. Most tehát, ha Jézus nem volna Isten, a minék magát lenni tanította, szörnyetegnék mondjuk-e őt? vagy az emberiség iszonyu ördögének? ki megrabolva Istent az emberek sziveiben emel magának oltárt. De mivel az képtelenség, miként látni fogjuk, el kell ismernünk, hogy Isten szólott a Krisztusban és Krisztusból, mert az apostolként: „Az Istenség teljessége vala ő benne.“ Innen van, hogy mi nem úgy imádjuk Krisztust, mint egy más Istent,

mert azt Isten csak egy, hanem imádjuk az Istent Krisztusban, a kiben és ki által magát köztünk megdicsőíté.

Valóban, hogy Jézus — Isten, megmutatta isteni hatalmával, melyre annyiszor hivatkozott, hogy, ha neki nem hisznek, cselekedeteinek higyenek. Ezért tüzené Jánosnak is, ama puszták angyalának: „A vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok tisztulnak, a süketek hallanak, a halottak föltámadnak.“ A zsidók, mint irigy ellenei, csodáit ugyan nem tagadhaták, de azt mondák, hogy Belzebub ördög segélyével műveli azokat. S kivel tett jót valaha az ördög? Az ő csodái pedig mind jótétemények és a szeretet művei valának. E nagy elismerés azt eredményezte, hogy Lukács szerint: „Az egész sokaság igyekszik vala őt illetni, mert erő megyen vala ki belőle, és meggyógyita mindeneket.“ Ebben még Dupuis, az istentagadó is igazságot szolgáltat nekünk; „Ha igaz — úgy mond — hogy a Krisztus közöttük élt minő okunk volna nem hinni... hogy életét az említett csodákkal dicsőíté meg?“ Nyilván történtek azok, ezerek előtt és ezekkel, a pusztákon, a városok utcáin, a faluk szemei előtt, mire önmaga is hivatkozott, végső óráiban: „En — úgy mond — nyilván szólottam a zsinagogákban és a templomban, s titokban semmit sem műveltem. Vannak azonban, kik Jézus isteni csodáit természeteseknek, a természet törvényei szerint törtéteknek szeretik hinni. S mit nyertek azzal? Nemde e roppant nehéz földgömb a levegőben, mint valami könnyű pehel, a természet törvénye szerint lebeg. De hát már azért nem csodája-e az a mindenható bölcseségnek? Csak is az Isten teheti, hogy e törvények neki engedelmeskedjenek. Jézus e szerint Isten, mert a csodák istenségének örökké fényes bizonyítványai maradnak. Egri Lajos, ugocsai esperes.

A súly és gyógyítása.

Édes hazánkban több helyütt a súly (scorbut) igen veszélyes módon uralkodván, czélszerűnek látjuk az „Egészségi Tanácsadó“ból a következő cikket közölni:

Ezen betegség lényegesen abban áll, hogy a vér és az ember többi nedvei szétbomlásnak, vagyis önkényes poshadásnak indulnak, és pedig azon oknál fogva, hogy a vértől annak szükséges tápláléka, az étel, ital és levegő vagy épen meg lett vonva, vagy ezek csak rosz minőségben jutottak neki. A három közül legfontosabb mégis a levegő, és ha a súly akárminő oknál fogva támad, mint például jelenleg az inség miatt, mindazáltal itt is inkább a tiszta levegő hiánya, a mit az emberek magoktól megvonnak, teszi a súlynak legfőbb okát; mert a tapasztalás mutatja, hogy bármilyen kevés eledel mellett, ha az illető tiszta víz- és tiszta levegővel élnek, maga az állati hiány miatt a súlynek jelei nem mutatkoznak, vagy legfőkébb csak az éhhalál utolsó óráiban; hanem tapasztalás szerint inségben a szegénység kevéssé szellőzött, nedves és egyébként sem igen egészséges lakásaikban összezsufoltan bezárkózva, tisztátalan párnáik közt görnyedve akarják éhségüket átaludni vagy átaverni, vagy télen fűtőszert hiányában szűk szobákban összeszorulva laknak, vagy rekedt légű büzös istalókban töltik éjjel nappal idejüket. Ilyen viszonyok közt csak ismét az állati kipárolgástól megromlott levegő és a tiszta levegőnek mellőzése okozza a súlyt. Kétségtelen, hogy aztán az inség egyéb ártalmai, minő az ételhiány, vagy azon gyakran igen rosz eledel, a melyhez az emberek szükségben folyamodnak, továbbá a munkátlanság, a lelki levertség s a legközelebbi tisztaság iránt való hanyagság, rosz víz és több hasonló a súlyt szintén előmozdítják és nagyobbítják.

Jelei a súlynek. A súly könnyen felismerhető és, mondhatni, értelmes segítség mellett azt még kezdetében el is lehet könnyen fojtani, csak a szükséges kellékek meg legyenek adva. Először is azon szennyes sápadt bőrszínen kívül, mely a súlybetegetek jellemzi, a foghus vagy magától vagy csekély dörzsölésre könnyen vérzik, s ha egyéb jelensége a bajnak még nincs jelen, ez magában a súly első fokát bizonyítja; de minthogy ezen jelenségek a beteget nem igen sarkalják, (a mi köznéptünk egyébként is felette közömbös egészségi állapota irányában,) annál inkább szokták a súlybetegek magokat elhagyni, mert

ezen baj magában is nagyon hajlandóvá teszi az embert a hanyagságra, miután általános elgyengülés-, levertség- és kedvtelenséggel jár. Ilyenkor aztán, ha az illető az eddigi betegítő befolyások alatt megmaradt, a már kezdődő súly magasb fokra bág, a minek következtében már bővebb vérzések szoktak előállni, száj-, torok- s orrvérzések, melyeket gyakran igen nehezen sikerül előállítani. A test fölületén ilyenkor kisebb nagyobb feketés vagy barnavöröses foltok támadnak, melyeket, ha aprók, patécsnak szoktak nevezni; a foghús kifehéresedik s a testen különféle részen, de különösen az ízületeken dagadtok támadnak, s a fekete foltok a testen felfakadnak és büzös vérző fekélyekké válnak. Végső fokában a baj általános feloszlásba megy át, mintegy élve elrohadásba.

Gyógyítása a súlynek egyedül a megvont életszükségek megadásával történhetik, a mint a tapasztalás is eléggé megmutatta, hogy a tiszta éles levegőben, egészséges táplálék és tisztaság mellett a súly, ha nagy fokú is, igen hamar gyógyul, ellenben ha a beteg ugyanazon viszonyok közt, melyekben a súlyt megkapta, megmarad, akkor meggyógyítani lehetetlen. Részem volt ezen dolognak bőséges tapasztalásában, midőn egy hosszú tengeri ut alkalmával az út közepén a bajó legénységét a súly ellepte, csak akkor lehetett javulást eszközölni, ha az időjárás a szabad lég használatát megengedte, mibelyt azonban a viharok zárt körbe szorították a betegeket, a gyógyulás azonnal megakadt, s a súlybetegek szaporodtak; teljesen pedig csak akkor gyógyultak, midőn a hosszú terhes utazás után végre hazatértünk s a betegeket száraz földre lehetett tenni.

Az első kelleke a súly gyógyításának tehát az, hogy minél tisztább, minél élesebb levegőt élvezzen a beteg, és pedig ha lehet, éjjel nappal, de különösen a hathatós reggeli levegőt. Jobb a hegyeken, dombokon, általában emelt helyeken, mint völgyben vagy lapályon, és a szegények, kivált síkságon igen sokat segítnek azzal is bajukon, ha nappal kün a szabadban tartózkodnak, s éjjel szellős padláson hálanak; fekvő betegeket szintén ki kell vinni minél szabadabb helyre, a mikor azt az időjárás csak megengedi. A súlybetegnek a mondottaknál fogva nem jó oly szobában tartózkodni, hol sokan együtt vannak, mert a súlynek legfőképp úgy is az a támasztó oka, hogy zárt helyen sokan együtt tartózkodnak nappal és még inkább éjjel, a mikor az ilyen szoba zártabb és a levegő ujlulásának alkalom nem nyílik. Még hasznosabb a súlybetegre nézve, ha azt a szobát, sőt ha lehet a vidéket is elhagyja, a melyben megbetegedett, a levegő változása felette üdvös hatással van.

Második feltétele a gyógyulásnak a tisztaság, különös tekintettel a beteg környezetére és sebeire nézve: semmisen segíti elő a gyógyulást annyira, mint ha a beteg testét és még inkább sebeit gyakran megmossa s magát, öltözetét és lakását lehetőleg tisztán tartja.

Egyenes orvosság gyanánt tapasztalás szerint főképp a savak hatnak, különösen a növényi savak, minő az eczet, savanyu káposzta vagy répa leve, savó stb. Leghathatósb a citromsav, ételben italban, sőt külsőleg a vérző foghúsra, vagy egyébből a súlyos fekélyekre vékony citromszelet a leghathatósb orvosság.

A számtalan alkalmazott szerek közt, az eczetes vagy citromsavas vízzel való mosakodást, vagy a sebek borogatását kivéve, hathatósnak még a tormát tapasztaltam, mit vagy valamiféle pálinkába áztatva különösen a fekete foltokra és a dagadtokra találtam hasznosnak, vagy eczetes tormának a levét belsőképp, vagy külsőleg a bántott helyekre alkalmazva hathatósnak tapasztaltam. A savak ezen erejénél fogva szükséges a súlyosok ételét eczettel vagy citromlével megsavanyítani, és általában savanyu ételekkel élni. A bor is hasznos, de csak igen mérsékeltén, és vízzel higitva, a többi szeszes italok pedig többé-kevésbbé ártanak.

Nevezetes, hogy a barnák hamarabb súlyosodnak meg, mint a szőkék, leghamarabb az epés külleműek, valamint a nedves levegő, főképp pedig a nedves lakás nagyon siettetik a súly kifejlődését.

Évnegyedes tudósítvány a pesti oltáregyletről.

Egyházi készleteink pünkösdhétfőn befejezett kiállításának sürű látogatásai világosan tanúsítják, mily részvétnek örvend sz. ezélu egyeletünk. Ugyanezt tanúsítja a tagok, részvevők és jötevők növekvő száma, kiknek a legközelebb lefolyt három hó alatt begyűlt kegyes adakozásait ezennel hálatelt szívvel közöljük. Pesten a sz. ezélu begyűlt 300 frt 57 kr, 2 arany, 1 frt ezüstben, 2 vég vászon, néhány oltáresipke és kész egyházi fehérmű, oltárvánkos, olajfestvény, esengetyű, szenteltvízhintó, 1 oltárkereszt, 1 esengetyűhuzó és több kisebb-szerű ajándék, mint: virágok, selyemszalagok s t. efl., Budán 12 kr, 1 oltárkereszt 4 gyertyatartóval; Selmeczen 9 frt 46 kr, Sz.-Györgyön 11 frt, Alsó-Merasiczon 5 frt, Néveden 5 frt, Rakoviczán 12 frt, Vácson 47 frt, Keeskeméten 32 frt 76 kr, Turán 55 frt 40 kr, 1 ciboriumköpeny és 1 burza, Nóténcsen 1 processiókereszt, Lőrincziben 15 frt 40 kr, Szolnokon 25 frt 60 kr, Tó-Álmáson 11 frt 52 kr, a kocséri pusztán 7 frt 73 kr, Székesfehérvárott 256 frt 90 kr, 6 aranyozott gyertyatartó, több kész miseruha, fehérmű, oltárvánkos s t. efl., Lovasbényben 28 frt 37 kr, 4 arany, Pécsen 70 kr, Himesházán 19 frt, Szabaron 16 frt, Bakony-Nánán 1 frt, Rozsnyón 1 frt, Berinyén 16 frt, Alsó-Sztrégován 1 arany 25 kr, Radványban 17 frt 30 kr, Rózsabegyén 1 frt, Egerben 47 frt 98 kr, 1 arany, 1 frt ezüstben, több esipke és selyemszalag, Jászberényben 38 frt 84 kr, Jászapáthin 60 frt, Mezőkövesden 46 frt 67 kr, Domaházán 12 frt 27 kr, Kis-Tályán és Andornakon 5 frt 90 kr, Sajó-Némethin 6 frt 40 kr, Istenmezején és Várasszón 4 frt, Arlón, Csépanyon, Disznósdon és Járdánházán 12 frt 90 kr, Margittán 1 forint.

Egyuttal az illetőket egész tisztelettel figyelmeztetjük az e lap 7. számában közölt pontokra, melyek a folyamodványokra vonatkoznak, minthogy az esztergomi és egri főmegyékéből, valamint a pécsi, váci, győri és kassai megyékből legujjabban ismét folyamodványok érkeztek, melyeknek beküldői sem az alapszabályokban világosan kitett követelményekhez, sem az egyleti bizottmányok e lapokban időről időre közölt határozataihoz nem alkalmazkodnak, kiknek folyamodványai tehát épen ezen hiányosságok miatt nem vétethetnek tekintetbe. Hasonlóképp ezélszerűnek véljük ismételve említeni, hogy az egyleti kiállítás minden évben pünkösöd előtt egy héttel kezdődik és pünkösödhetfővel befejeztetik.

Katholikus hitélet.

Pest, majus 16. Az élő hit egyik megragadó példájának voltunk tanui, midőn egyik polgártársunk, mielőtt az Ur sz. oltárához léptünk, e szavakkal szólta meg: „Egyetlen fiam hajón szolgál, én is mint hajós vízen töltöttem életem legnagyobb részét, a mit öregségemre összetakargathattam, a víz hátán kerestem; soha nagyobb veszélyben nem forogtam, de buzgóan

imádkoztam is nepomuki sz. Jánoshoz, a ki Moldva hullámai közt érdemelte meg a vértanuság örök koronáját, miszerint az ő hathatós közbenjárására a Mindenható minden veszélytől megoltalmazzon. Alázattal kérem t. urat, ajánlja föl a mennyei Atyának a szeplőtelen áldozatot örök hálám jeletl, hogy nepomuki sz. János könyörgésére minden veszélytől megoltalmazott.”

Alig van ország, melyben nepomuki sz. János szobra nagyobb számmal található s e szilárd keblű hitbajnok nagyobb tiszteletben tartatik mint édes magyar hazánkban. A nep. szent János tiszteletére szentelt templomok- és kápolnáknak száma föltötte nagy. Ne lankadjunk az ő tiszteletében!

Szeged, majus 5. Régóta sajnálattal tapasztalom, hogy a „Kath. Néplap“ ezen terjedelmes kath. városból ritkán közöl tudósítást, holott a társadalmi élet eseményekben nem oly meddő, hogy olykor-olykor ne telnek belőle egyegy bemutatást érdemlő mozzanat. Igaz ugyan, hogy az előforduló események vallásérkölesi szempontból gyakran megrovást érdemlők, azonban üdvös és okulásul szolgáló azok közzététele. Habár zokon esik is árnyékos oldalainknak kimutatása, a javításvágy ezt is kötelességül érzi. Sajnálattal kell kijelenteni, hogy az öntudatos vallásosság és erélyes buzgalom tekintetében nagyon sok kívánni való van vidékünkön, habár nem hiányzanak, kik azt szóval, irással, sőt anyagi költséggel is fölgerjeszteni igyekeznek; de a szerenesetlen idők mostohasága által okozott, nemcsak anyagi hanem sajnálatot gerjesztő szellemi elfásultság, sőt igazat szólva, kis mérvű rosz akarat is, mely önző ezéjét a közromlás árán is hajhászsa, a számra nézve kevés, habár egész erélyvel küzdő bajnokoknak folyton ellenszegül. Ennek tulajdonítható a különben megfoghatatlan közönyösség, sőt ellenzény a legjobb irányu vallásérkölesi, különösen kath. szellemű lapok, folyóiratok és könyvek ellenében, ugyannyira, hogy minden idegen előtt bámulatot gerjesztő tapasztalat, hogy e 70000 leiket számító, csekély kivétellel kath. lakosságu városban oly csekély számban keringnek a legüdvösebb tartalmu vallásos iratok és lapok. Minthogy e részben a földműves nép nem annyira vádolható, ugymint mely csak példakövető: e soroknak nem is lehet feladatuk e tekintetben szélesre terjeszkedniök. A köznép a vallási szertartásokhoz minden esetre ragaszkodóbb, sőt a vallás szelleméhez is hűvebb azon uraskodást negélyző osztálynál, mely, daczára a sanyaru időeknek, hanyatló sorsával ellentétben csak az uraskodásban látszik versenyezni és a műveltséget a vallásosság mellőzésében és a főbbranguak oktalan majmolásában véli föllelhetni. E fénytűzési majmolás különösen a középrendbeli növélagnál határt nem ismer; mert már gyermekekorkukban hozzá levén szoktatva ferde nevelés által a piperéhez, a mostoha körülmények közt sem tehetik le az egykor sajnosan megszokott divatkört; és elég szomorított, hogy a leánynevelés itt Szegeden most még alantabb fokon áll, mint évtizedek előtt; mert valamint egyebütt, ugy e szent hivatalnál is az önzés zászlaja tüzetett ki. Hogy mily jó volna nálunk azon önzetlen szüzeknek, kik az egész kereszténység becsülését és tiszteletét érdemlették ki, hajlékot nyitni, már csak a kaján irigység és a konok önzés nem látja át. Világos tanúsága az illető osztály ferde haladásának a három évvel ezelőtt tévesztett alapon keletkezett és jobb utra maig se hozhatott „iparos segéd egyet“, mely egyes fonák elméjű irányadók vagyis inkább iránytévésztek által folyton balul terelgetve mindinkább elszédeleg azon céltől, melyet a folyton szaporodó kath. legényegyletek hazánkban is oly dicséretesen igyekeznek megközelíteni. Valóban piritó dolog, hogy hazánk e legnépesebb kath. város iparosai oly kevésbé tájékozhatók ezen annyira hasznos, anyagi és szellemi jólétüket érdeklő ügy iránt, pedig bizony volt volna módjuk a jóakaratu, tiszta elméből és szívből eredő tájékozásokat hasznukra fordítaniok. — Egykét őszinte néparát a kath. irodalomnak ismertetése és terjesztése végett minden becsületes módot elkövet, hogy a legkorszerűbb és legüdvösebb tartalmu művek forgalomba jussanak közöttünk. Egyebek közt a „Kath. legényegyleti olvasótár“ és az „Egri népkönyvnek“ imént megjelent füzetét igyekeznek illetékes kezekbe juttatni és e méltán ajánlható könyvecskéket szellemi kamatozásul terjeszteni, mi a viszonyokhoz képest csak is áldozattal eszközölhető; mert kinek itt módja volna könyvet szerezni, bármire költ inkább mint papirosneműre, főleg ha épületes tartalmu; a köznép még az inség előtt legfőlebb imádságos könyvet vett szívesen, meg álmos könyvet, miből itt mindig sok kel el. E mostoha körülmények daczára sem akar nyugodni a valódi buzgalom; folyton újabb kísérleteket tesz a szellemi örök emelésére és az erkölcsiség tisztítására. Legujabban „Magyar alföldi képes könyvtár“ ezim alatt akarnak néhányan elme- és szívképző katolikus szellemű

nepies iratokat közrebocsátani, folytatva azt addig, míg a közrészvét az évenkénti két füzet megjelenését lehetségessé teszi. Vajha sikerüljön e jó szándéknak, melytől az önzésnek még árnyéka is távol van, főleg alföldünkön lehető nem kevés parlagot megtermékenyíthetnie! — Majus elsején egy reformált nőszemély tért át a kath. egyház kebelébe, vajha ne csupán a névszerinti katolikusok számát szaporította legyen. — A t. kegyesrendnek közfiszteletben álló főnöke e hó második napján érkezett Szegedre; hivatalos látogatása után a tanodát is megtekinté, és mindenütt legnagyobb meglepődését nyilvánítá. A minorita és sz. Ferencz-rendü atyák is közelebb várják szeretett rendkormányzójakat. Elátogatások bizonyára igen jó hatással leendnek a vallásérkölesi életre nézve. xy.

Tolna, majus 8. Ugy hiszszük, minden jobb érzésű katolikusnak szívét örömmel tölti be azon jelenet, mely által tanúsítottik, mikép a mostani bithideg században is találtak olyanok, kik bensőleg érezvén, hogy az Isten dicsőségére és az anyaszentegyház virágzására tett áldozatok a legbensőbb örömet nyújtják, készséggel járulnak az Isten házának díszítésére. Ilyen lelki örömet élveztek a Tolna megyében keblezett Tolna mezőváros kath. hívei husvét utáni 6-ik vasárnapon, midőn fényes szertartással beszenteltetett azon szép adomány, melyet a Tolnán született és neveltett, de később az Istenigondviselés által bőven megáldott, jelenleg Bécsben egy nagy gyár tulajdonosa P a r t l József ur tett az által, hogy szülőföldje templomának, mely pár év óta ngos és ft. P é c s y József prépost és plebános ur buzgókodása által mindennap új fényt nyer, hat darab bronzból készült és harminczhat hüvelyk magas oltárgyertyatartót ajándékozott, hogy így ama gyönyörű márványoltár, mely 1859-ik évben R o z m a j e r Ferencz tolnai kereskedő ur által nagy költséggel ajándékozott, ily aranyozott gyertyatartók által díszíttessék. Kenetteljes beszédében kiemelte a prépost ur, mikép a jó Isten, ki semmi áldozatot jutalom nélkül nem hagy, a híveknek szerzett nagy öröm és ezek által az éghez emelendő buzgó fohászok és jó kívánatok által, indítatva leend e jötevőre és egész családjára az égi áldás kiterjesztésére, miért is azonnal a nagy számmal jelenvolt ajtatos hívekkel az anyaszentegyház jötevőért buzgó imák mondtak. Mi pedig ezekhez esatoljuk ama ohajunkat: adjon az Isten a keresztény szívekbe oly malasztot, mely által a kath. vallás szeretete és irántai hűség, valamint az isteni dolgok iránti vonzalom a keresztény szívekben naponként növekedjék, a szép példák ne csak történjenek, hanem hatalmasan vonzzanak is.

Y.
Tapoicza, apr. 28. Istené legyen a dicsőség, a plebániankhoz tartozó hívek buzgósága folyvást növekedik. Ennek bizonyosságul szolgál az, hogy a sz. György-hegynek nyugoti oldalán fekvő Raposka helység földműves lakói közül egy jámbor özvegy hazánk védasszonya iránti kegyeletes tiszteletből gyönyörű Mária-szobrot állíttatott. A díszes szobornak magassága 4' 4", az oszlopé pedig, melyen a szobor áll, külön 1' 2". A szobor, mely száz és néhány forintba került és rácsozattal van körülvéve, f. e. Gyümölcsoltó B. Asszony napján ft. Ferber Ferencz alesperes által megfelelő ünnepélyvel szenteltetett föl. Az alkalmi sz. beszédet nt. Konkoly Ambrus helybeli plebános ur tartotta, mely a nagyszámu hívekre a legáldásosb hatást gyakorolta.

Társulati ügyek.

Pest, majus 14. A Szent-László-Társulat érsekelnőke ő exczához e következő pápai breve érkezett:

IX. PIUS PÁPA.

Az ügy örök emlékezetére. Minap Elénk terjeszteté a szent László neve alatt Esztergom-városban vagy érseki megyében, mint állíttatik, törvényesen alakult ajtatos testvérületnek jelenlegi igazgatója, hogy már másszor teljes bucsu engedélyeztetett ezen apostoli sz. szék által azon keresztény híveknek, kik kellően elkészülve ugyanazon ajtatos testvérület egyházát a szent

László s. sz. Erzsébet ünnepnapjain évenként látogatják; most pedig magok a keresztény hívek haszná- s köny- nyebbségének inkább megfelelné, ha az említett teljes bucsu vasárnapra, vagy az érintett ünnepeket közvetle- nül követő hét nap egyikére áttételnék. Miért is Ne- künk alázatos kérvény nyújtottát, hogy az előrebo- csátottakra nézve célszerűen intézkedni, és apostoli kegyelmünkől úgy mint alantabb engedélyezni mel- tőztatnánk. Mi tehát ezen ajtatos kívánatnak megfelelni akarván, bizva a mindenható Isten irgalmában és az Ő apostolai, sz. Péter és sz. Pál tekintélyében, azon mindkét nembeli keresztény híveknek, összesen és egyenkint, kik bűneiket őszintén megbánva s meggyón- va és a szent áldozáshoz járulva a főnebb érintett ajta- tos testvérület egyházát a sz. László és sz. Erzsébet em- litett ünnepein, vagy a mondott ünnepeket közvetlenül követő, mindegyik keresztény hívő saját tetszése sze- rint választható hét nap egyikén minden évben ajtato- san meglátogatandják, és ott a keresztény fejedelmek egyességeért, az eretnokségek kiirtásaért és az anya- szentegyház fölmagasztaltatásaért az Istenhez ajtatosan imádkozni fognak, a mely napon az említettek közül ezt cselekedendik, teljes bucsut engedünk és minden bűneik bocsánatát az Urban irgalmasan adjuk, mely bucsut azon keresztény híveknek, kik Istennel szeretet- ben egyesülve multak ki e világból, lelkeire is könyör- gés módjaképen alkalmazhatnak. Nem érvénytelenit- vén ezt bármi egyéb ellenkező. Jelen iratunk örök időkre érvénynyel bírandván. Kelt Romában sz. Péter- nél a halász-gyűrű alatt martius 11-kén 1864. Pápa- ságunk tizennyolczadik évében.

(P. H.)

Paracciani Clarelli Miklós, bibornok m.k.

Pest, majus 14. Bibornok-hg primás ő eminentiája a Sz. László-Társulat tagjainak számára pápa ő szentsége által ke- gyelmesen engedélyezett bucsuról szóló főnebb közlött brevét f. é. apr. 26-ik, 1907 sz. főpásztori iratával az esztergomi érseki megye ft. papságának tudomására küldvén, és a tagoknak kiosztandó sz. László-társulati emlékképeket a lelkipásztorokhoz áttévén a többi közt főpásztorilag ajánlani méltóztatott, hogy ezen em- lékképeken minden egyes tagnak vezeték- és keresztneve, nem különben a tagul való belépés éve, hónapja és napja az illető plebános által följegyeztessek.

Különfélék.

— B. Fekete Mihály ez. püspök és esztergomi nagypré- post ő mlga a sz. Béla ünnepe alkalmával tartatni szokott fő- káptalani ülésben f. hó 11-én nagypréposti székhelyén emlé- keül az esztergomi szegények alaptökéjét 300 frttal növelni méltóztatott.

— Nt. Berecz Imre magyar-sz. martoni plebános ur a esanádi papnöveldeben önálló „Magy. gyakorló iskola” tagjai- nak buzdítására 100 frt alapítványt tett, melynek évenkénti kamatja a legközelebb lefolyt évben a tagok által magyar nyelven irt legjobb egélyi vagy történelmi munkát szerzője- nek szolgálatassék ki.

— A veszprémi algyrnasium tanulói, miután tavaly Kádás Rudolf györkerületi főigazgató ő nsgának indítvá- nyára sokan a Sz. László-Társulatba tagul beléptek, az idén is dicséretes buzgósággal gyűjtik a szeretetfillérek, melyeket a t. tanári kar a tanév végén a társulati elnökséghez beküldend.

— A pesti magyar ajku hívek az idén is nagy számmal zarándokoltak Szentkeresztre, hogy ott példás ajtatosággal imádják a keresztfán érettünk meghalt Üdvözítőt. Ez alkalom- mat Zsámbékréti szül. Podolinyi Katalin asszony egy drága misekönyvet ajánlott föl a sz. kereszt templom oltárára, hálá- ból a Mindenható iránt, ki őt soknemű jótéteményeivel megvi- gasztalta.

Uj népirodalmi katolikus vállalat Szegeden.

Minden rendű egyházi s világi férfiaknak különös figyel- mébe s pártfogásába ajánljuk a következő Szegeden megjele- nendő füzeteket: „Magyar-alföldi képes könyvtár” czim alatt alulírottak oly vallásérkölesi irányu népies füzeteket szán- dékznak szerkeszteni, melyek a jelen szellemi forrongás veszé- lyes korszakában a katolikus magyar nép kezében, védpaizsul szolgálóanának az őseink szent hitét és erkölceit megingató s mindenfelé pazaron szórt esábos nyomtatványok ellen. Meg- állapított tervünk szerint az évenként kétszer megjelenő füzetek tartalma 12 — 14 éves koru mindkét nembeli ifjúság felfogásá- hoz leend alkalmazva, hogy ekként az ifjabbaknál érdeket ébresz- senek, az idősekre pedig észrevételül javító hatást gyakorol- janak. Előleges számítás szerint a 7—8 tömött ivre terjedő fü- zet ára 15 ujkrájzár semmi esetre sem halad meg, s a részvét- től függ, annak árát 10 ujkrájzár alá állítani vagy 10 — 12 tömött ivre terjedő füzetet kiadni s az árt 15 ujkrájzárjával megállapítani. A befolyó jövedelem a nyomdai költségek fődő- zésére fordittatik. Alkalmassak leendenek e füzetek népi s k o l a i ajándékul is, mire olesőságunknál fogva is ajánlko- zunk. Az első füzet, több fametszvénynyel díszítve, folyó évi ju- nius 1-jén kikerül a sajtó alól, mit t. Urasággal azon ezélelő tudatunk, hogy a megrendelő példányok számát — tájéko- zásul a nyomtatandó példányok iránt — velünk idejében közöl- ni sziveskedjék. Minden füzet önálló művet képezvén, az első füzet megrendelhető a nélkül, hogy a másodikra való kötelezett- ség kiterjedne. A megrendelő példányokért járó illetéket csak a füzetek vétele után vagy jövő évi majusban kérjük be- küldeni. Tisztelettel fölkérjük vidéki ügybarátainkat is, hogy szellemi s anyagi áldozatokkal járó, de néptünk üdve- s jólétéért lelkesedő vállalatunkat kor- s népszerű dolgozataik s pártfogá- saikkal támogatni sziveskedjenek. — Minden 15-dik után egy tiszteletpéldánnyal is szolgálunk. Az ezen ügyben küldendő leveleket Szegedre a „kath. tanfelügyelőséghez” kérjük czimez- ni. Midőn ezen, részünkről szivesen hozott áldozattal járó vál- lalatunkat egyes pártfogásába ajánlani bátorokodunk, honiúi üd- vözléssel vagyunk stb. Szegeden, marezius 19. 1864.

több szegedi népbarát.

Midőn jelen fölhívásnak lapunkban tért a legnagyobb készséggel engedünk, egyszersmind örömmel tudatjuk a t. ez. közönséggel, miszerint az üdvös s igazán pártolásra méltó kath. vállalat az országban mindenütt viszhangra talált. Azon buzgó férfiakból, kik ezen üdvös vállalat élén állanak, kiemeljük: ft. Tóth János iskolaigazgató s k. r. rendkorm. tanácsos urat: tek. Szabó Mihály képezdei tanár, nt. Csaplár Benedek s Cserektűi József főgymn. k. r. tanárok; nt. Nagy Alajos real- s képezdei hitelemző és nt. Balaton János belvárosi segédlelkész s hitelemző urakat, kik mindent elkövetnek, esakhogy a közön- ség várakozásának kellőleg megfeleljenek. Tekintve egy rész- ről a nemes célt, más részről pedig a ritka buzgóságot, mely- lyel a főnebb tisztelt hazafiak e vállalatot fölkarolták, azt mi- nél nagyobb pártolásra t. olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk.

Adakozás.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő háza. frt kr
Rendek József alesp., érsekujvári pleb. 2- és 3-ik részl. 10 —

Kiadja a **Szent-István-Társulat.** — Felelős szerkesztő: **Szabóky Adolf.**

Nyomatott Pesten, Emich Gusztáv, magyar akadémiai nyomdásznál (Barátok tere 7. sz.)

Melléklet: A „Szent-István-Társulat XV. közgyűlésének jegyzőkönyve” 1-ső iv.